

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta (HE 180/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Sofia Aspelund, oikeusministeriö
- ryhmäpäälikkö Riikka Rosendahl, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- asiantuntija Juho Mäki-Lohiluoma, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtava asiantuntija Ilari Kallio, Kaupan liitto ry
- asiantuntija Karoliina Katila, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Autoalan Keskusliitto ry
- Autotuoajat ja -teollisuus ry
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tavarankaupasta.

Tavarankauppadirektiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalain kuluttajankauppaa koskevaan lukuun ehdotetaan useita muutoksia erityisesti siltä osin kuin luvussa säädetään virheestä ja sen seuraamuksista. Luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi kuluttajankaupasta tavarankaupaksi.

Ehdotuksen mukaan vuoden kuluessa tavarankuovutuksesta ilmenevän virheen oletettaisiin olleen tavarassa jo kuovutushetkellä, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavarankuon-

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

teen vastainen. Nykyisin oletettava-aika on kuusi kuukautta. Lisäksi lukuun lisättäisiin erityissäännöksiä digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, kuten säännös myyjän velvollisuudesta huolehtia tarvittavista turva- ja muista päivityksistä.

Tavarankauppadirektiivin mukaan myyjän virhevastuun kesto-aika on kaksi vuotta tavaran luovutuksesta, mutta jäsenvaltiot voivat säätää tätä pidemmästä virhevastuusta. Ehdotuksen mukaan tätä mahdollisuutta hyödynnettäisiin siten, että myyjän virhevastusäätely pidettäisiin nykyisellään, jolloin virhevastuu määräytyisi tavaran oletetun käyttöiän perusteella ja rajautuisi viime kädessä yleisen vanhentumisajan perusteella.

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevan direktiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevista sopimuksista. Luvun soveltamisalaan kuuluisivat esimerkiksi ohjelmistoja, videotiedostoja, digitaalisia pelejä ja pilvipalveluja koskevat sopimukset. Luvussa säädettäisiin digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta, digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä ja sen seuraamuksista sekä digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamisesta. Luku tulisi sovellettavaksi paitsi sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut maksamaan digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, myös sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Myös digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimitusten osalta hyödynnettäisiin jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää direktiivin mukaista virhevastuuaikaa pidemmästä virhevastuusta yhdenmukaisesti tavarankauppaa koskevaan lukuun ehdotettavan sääntelyn kanssa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022, jolloin direktiivejä on ryhdyttävä soveltamaan.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia siten, että muutoksilla implementoitaisiin digisopimusdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU 2019/770 digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista) ja tavarankauppadirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU 2019/771 tavaran kaupasta). Tavarankauppadirektiivin implementointi edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain säännöksiin mm. tavaran ominaisuuksista ja virheestä sekä virheen seuraamuksista. Digisopimusdirektiivin implementointi puolestaan edellyttää kuluttajansuojalain sääntelyn merkittävää laajentamista. Muutoksilla on arvioitu olevan eniten vaikutusta erityisesti teknisesti monimutkaisten hyödykkeiden kauppaan.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetussa sääntelyssä on huomioitu tasapainoisesti kuluttajakauppan osapuolten oikeudet ja velvollisuudet, ja se puoltaa ehdotettua sääntelyä seuraavin huomautuksin ja vähäisin teknisin muutoksin yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvatulla tavalla.

Käytetty tavara. Tavarankauppadirektiivin 10 artiklan 6 kohdan nojalla olisi mahdollisuus säätää kansallisesti, että käytetyn hyödykkeen osalta vastuu- tai vanhentumisaika voisi olla lyhyempi kuin muutoin myyjän vastuuta rajoittava määräaika. Käytetyn tavaran myyjän vastuuta koske-

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

van määräajan tulisi kuitenkin olla vähintään yhden vuoden pituinen. Esityksessä ei ehdoteta tätä kansallista liikkumavaraa käytettäväksi.

Talousvaliokunta toteaa, että lainsäädäntötekninen ratkaisu hallituksen esityksen mukaisena on perusteltu; uusi kestokulutushyödyke voi vaihtaa omistajaa jo hyvinkin pian ensikaupan jälkeen.

Virheen oikaisu. Ehdotuksen mukaan ostaja voi valita, vaatiiko hän tavaran korjaamista vai virheettömän tavaran toimittamista. Ehdotettu sääntely perustuu tavarankauppadirektiivin 13 artiklan 2 kohtaan, johon ei liity tältä osin kansallista liikkumavaraa. Vastaava kirjaus on sisältynyt jo vanhan tavarankauppadirektiivin (1999/44/EY) johdanto-osaan, mutta kansallinen sääntelymme ei ole tähän saakka taannut ostajalle tätä valinnanvapautta.

Talousvaliokunta tähdentää, että myyjän velvoite ei kuitenkaan olisi edelleenkaan ehdoton: velvollisuutta korjata virhettä juuri ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan ei ole, jos siihen on este, jota myyjä ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee ottaa huomioon myös virheen merkitys kaupan kohteelle sekä se, voidaanko oikaisu suorittaa muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa.

Virhevastuu kertatoimituksissa. Digitaalisten sisältöjen ja palvelujen kertatoimitusten osalta hyödynnettäisiin jäsenvaltio-optiota säätää kahden vuoden virhevastuuaikaa pidemmästä virhevastuujasta yhdenmukaisesti tavarankauppaa koskevan sääntelyn kanssa.

Digisopimusdirektiivi ei sisällä reklamaatiovelvollisuuden säätämistä koskevaa optiota. Tämän vuoksi on perusteltua, että kansallisessa laissa käytetään yllä mainittua optiota pidempää virhevastuuta, ulottamalla sen soveltamisala myös kertatoimitteisiin digitaalisiin sisältöihin ja palveluihin. Näin elinkeinonharjoittajan vastuu 5 ja 5 a luvuissa muodostuu yhteneväiseksi.

Arvioitaessa vastuujajan vaikutuksia kaupan osapuolille on otettava huomioon, että virheolettamaa koskeva sääntely heikentää kuluttajan tosiasiallisia mahdollisuuksia vedota virheeseen sen jälkeen, kun todistustaakka siitä, että kyse on alkuperäisestä virheestä, on kääntynyt kuluttajalle. Säännöksen merkitykseen vaikuttaa myös se, että digitaalista sisältöä tai digitaalisia palveluja toimitetaan usein kertatoimitusten sijaan jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, jolloin elinkeinonharjoittaja vastaa virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on määrätty toimittamaan.

Voimaantulo. Direktiivit olisi pitänyt panna täytäntöön jo 1.7.2021 mennessä. Esityksessä ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2022, jolloin direktiiveihin perustuvia kansallisia säännöksiä on direktiivien mukaan ryhdyttävä soveltamaan.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on esitetty näkökohtia, joiden mukaan sääntelyn voimaantumista pitäisi lykätä, jotta elinkeinonharjoittajilla olisi mahdollisuus paremmin sopeuttaa toimintaansa uutta säännöstöä vastaavaksi. Talousvaliokunta huomauttaa, että sen jälkeen, kun direktiiveihin perustuvia säännöksiä on ryhdyttävä soveltamaan, jäsenvaltioilla ei ole enää harkintavaltaa sääntelyn soveltamisaikataulun suhteen. Talousvaliokunta pitää ehdotettua voimaantumalojakohtaa tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon myös, että ehdotetuissa muutoksissa kysymys on kuluttajien oikeussuojan kannalta keskeisistä säännöksistä, joiden on suotavaa tulla

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

voimaan nopeasti. Voidaan myös olettaa, että elinkeinonharjoittajilla on ollut mahdollisuus valmistella muutoksia jo ennakoon, koska direktiivin sisältö on ollut julkinen jo pitkään.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5. luku. Tavarankauppa

13 b §. Päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankaupassa. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan myyjän tulisi lähtökohtaisesti huolehtia tarvittavien turva- ja muiden päivitysten toimittamisesta ostajalle määrätyn ajanjakson ajan. Kun kyse on kertatoimitteisesta digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta, päivityksiä olisi toimitettava tavarankäytön digitaalisten elementtien tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan. Jos taas kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, päivityksiä olisi toimitettava sen ajanjakson ajan, jonka myyjä on vastuussa tavarankäytön virheestä, ja joka tapauksessa vähintään sen ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sopimuksen mukaan määrä toimittaa.

Talousvaliokunta puoltaa ehdotettua sääntelyä. On tärkeää, että päivityksiä on oltava saatavilla riittävän pitkään, jotta digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankäytön kaikki käyttöominaisuudet säilyvät. Valiokunta huomauttaa, että myyjällä on lähtökohtaisesti velvollisuus huolehtia tarvittavista turva- ja muista päivityksistä digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankaupassa. Myyjän virhevastuu määräytyisi jatkossakin tavarankäytön oletetun käyttöajan perusteella, minkä vuoksi myös päivitysten toimittamisvelvollisuus on syytä kytkeä lähtökohtaisesti tuohon ajanjaksoon.

Päivitysten toimittamisvelvollisuus ei ole direktiivin eikä siten myöskään ehdotetun kansallisen säännöksen mukaan ehdoton. Tavarankäytön ei olisi pidettävä pykälässä tarkoitettuihin päivityksiin liittyviltä osin virheellisenä silloin, kun ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajan kohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta säännöksessä edellytetyllä tavalla ja ostaja on tämän nimenomaisesti hyväksynyt. Poikkeamismahdollisuus antaa myyjälle liikkumavaraa, mikä voi olla tarpeen esimerkiksi käytetyn tavarankaupassa.

Näin perustellen talousvaliokunta puoltaa ehdotettua sääntelyä, mutta esittää kielellistä täsmennystä pykälän 1 momentin 2 kohtaan, jotta säännös olisi siltä osin yhdenmukainen saman luvun 15 §:n kanssa.

15 §. Virheellisuuden määräävä ajankohta. Direktiivin mukaan myyjän virhevastuun kestoai-ka on kaksi vuotta tavarankäytön luovutuksesta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää tätä pidemmästä virhevastuujaksosta ja halutessaan myös pitää voimassa tai ottaa käyttöön oikeussuojakeinojen osalta ainoastaan vanhentumisajan.

Hallituksen esityksen mukaan tätä mahdollisuutta hyödynnettäisiin siten, että myyjän virhevastuusääntely pidettäisiin nykyisellään, jolloin virhevastuu määräytyisi tavarankäytön oletetun käyttöajan perusteella ja rajautuisi viime kädessä yleisen vanhentumisajan perusteella.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

Talousvaliokunta puoltaa kansallisen liikkumavaran käyttöä ehdotetulla tavalla. Virhevastuun ajallinen rajaaminen kahteen vuoteen loisi elinkeinonharjoittajille kannustimen tuoda markkinoille nopeasti rikkoutuvia tai ennenaikaisesti vanhentuvia hyödykkeitä. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että tavaran oikeanlaisella käytöllä, hoidolla ja huoltamisella on ratkaiseva merkitys sen toimivuuden ja kestävyyskannalta. Ehdotusta voidaan pitää siten osin myös ongelmallisena.

Talousvaliokunta huomauttaa kuitenkin, että kestokulutushyödykkeiden piilevä virhe voi ilmetä myöhemminkin kuin kahden vuoden kuluessa sen luovutuksesta. Tämän vuoksi on kohtuullista, että myyjä vastaa valmistusvirheestä, vaikka se ilmenisi vasta yli kahden vuoden kuluttua luovutuksesta. Jos kuluttajansuojalain 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa tavarankaupassa otettaisiin käyttöön myyjän vastuuta rajaava absoluuttinen kahden vuoden aika tai tätä pidempi vastuu-aika, myyjän vastuu saattaisi olla kuluttajankaupassa merkittävästi lievempi kuin kahden elinkeinonharjoittajan tai kahden yksityishenkilön välisissä kaupoissa, mitä ei voida pitää johdonmukaisena. Myyjän virhevastuun lyhentäminen voisi johtaa myös siihen, että virheellisiä ja korjattavissa olevia tavaroita ei enää korjattaisi myyjän vastuuajan päättymisen jälkeen, mitä ei voida pitää kannatettavana ekologisen kuluttamisen näkökulmasta. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälää muutetaan tavarankauppadirektiivin 10 artiklan 2 kohdan ja 11 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 180/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuluttajansuojalain (38/1978) 5 luvun 12 a ja 29 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1258/2001,

muutetaan 5 luvun otsikko, 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3, 12, 13, 14, 15, 15 a, 15 b, 16, 18, 19, 20, 22 ja 24–27 §, 29 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 31 §, 10 luvun 15 § sekä 12 luvun 1 §,

sellaisina kuin ne ovat, 5 luvun otsikko, 1 §:n edellä oleva väliotsikko, 20 ja 24–27 §, 29 §:n edellä oleva väliotsikko, 31 § sekä 12 luvun 1 § laissa 16/1994, 5 luvun 1 ja 3 § laissa 1211/2013,

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

12, 14, 16, 18 ja 31 § laeissa 16/1994 ja 1258/2001, 13, 15, 15 a, 15 b, 19 ja 29 § laissa 1258/2001, 22 § laeissa 16/1994 ja 391/2002 ja 10 luvun 15 § laissa 227/2011, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 8 c §, 5 lukuun uusi 2 a, 13 a, 13 b, 16 a, 18 a, 19 a, 22 a, 24 a, 24 b, 28 a–28 e § sekä lakiin uusi 5 a luku seuraavasti:

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

8 c §

Erityinen tiedonantovelvollisuus käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa

Käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa elinkeinonharjoittajan on asetettava kuluttajien helposti saataville selkeästi ja kattavasti tieto siitä, että kauppaan ei sovelleta kuluttajansuojalain 5 luvun säännöksiä tavaran ominaisuuksista ja virheestä.

5 luku

Tavarankauppa

Yleiset säännökset tavarankaupasta

1 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat tavaran kauppaa, jossa myyjänä on elinkeinonharjoittaja ja ostajana kuluttaja.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös valmistettavan tavaran tilaukseen. Jos ostajan on toimitettava olennainen osa tarveaineista, tilaukseen sovelletaan kuitenkin 23, 24, 24 a, 24 b, 25–28 ja 28 a §:n sijasta 8 luvun 23–31 §:ää. Tällaiseen tilaukseen sovelletaan lisäksi, mitä 8 luvun 14 ja 32 §:ssä säädetään. Tällaiseen tilaukseen ei sovelleta, mitä tämän luvun 29 §:ssä säädetään.

Tämän luvun säännöksiä ei 2, 2 a ja 3–11 §:ää lukuun ottamatta sovelleta käytetyn tavaran julkiseen huutokauppaan eikä yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä käytettävän tavaran kauppaan. Käytetyn tavaran julkiseen huutokauppaan sovelletaan lisäksi 29 §:n 3 momenttia.

Mitä tässä luvussa säädetään takuusta, sovelletaan myös sitä vastaavaan sitoumukseen, jonka myyjä tai tuottaja antaa ostajalle lisäkorvausta vastaan. Myyjä ei kuitenkaan vastaa tällöin tuottajan antaman sitoumuksen perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

2 a §

Tavarankauppaan liittyvät määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *tuottajalla* tavaran valmistajaa ja sitä, joka tuo tavaran unionin alueelle, sekä sitä, joka esiintyy tuottajana liittämällä tavaraan nimensä, tavaramerkkinsä tai muun erottuvan tunnuksensa;
- 2) *digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupalla* kauppaa, jonka kohteena on tavara, joka sopimuksen mukaan sisältää myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaa digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun tai joka on sopimuksen mukaan liitetty myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaan digitaaliseen sisältöön tai palveluun ja kyseisen digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen estäisi tavaran toimintojen suorittamisen;
- 3) *toimivuudella* tavaran kykyä suorittaa toimintonsa tarkoituksenmukaisesti;
- 4) *yhteensopivuudella* tavaran kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, joiden kanssa samantyyppisiä tavaroita yleensä käytetään, ilman että tavaraa, laitetta tai ohjelmistoa on tarpeen muuttaa;
- 5) *yhteentoimivuudella* tavaran kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa samantyyppistä tavaraa yleensä käytetään;
- 6) *julkisella huutokaupalla* myyntimenetelmää, jossa myyjä tarjoaa huutokaupanpitäjän toteuttamalla avoimella tarjouskilpailulla hyödykkeitä ostajille, jotka osallistuvat tai joilla on mahdollisuus osallistua huutokauppatilaisuuteen henkilökohtaisesti, ja jossa hyväksytyn tarjouksen tehneellä on velvollisuus ostaa hyödyke.

3 §

Tavaran luovutus

Jollei toisin ole sovittu, tavara on pidettävä ostajan noudettavissa siellä, missä myyjällä kaupanpantekohdella oli liikepaikkansa. Jos myyjällä ei ollut kauppaan liittyvää liikepaikkaa eikä toisin ole sovittu, myyjän on lähetettävä tai kuljetettava tavara ostajalle.

Tavara on luovutettu, kun ostaja on saanut sen hallintaansa.

Jos myyjän on asennettava tai kokoonpantava tavara ostajan luona, tavara katsotaan kuitenkin myyjän viivästystä ja virheellisyyden määräävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myyjä on täyttänyt mainitun velvollisuutensa. Vastaavasti digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa tavara katsotaan mainittuja säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myös digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu ostajalle tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ostajalle on aloitettu.

Jos ostaja on antanut kuljetuksen myyjän ehdottaman rahdinkuljettajan tehtäväksi, tavara katsotaan vaaranvastuuta koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun rahdinkuljettaja on luovuttanut tavaran ostajan hallintaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

Tavaran ominaisuudet ja virhe

12 §

Tavaran ominaisuudet

Myyjän ostajalle toimittaman tavaran tulee olla sopimuksen mukainen. Tavara on sopimuksen mukainen, kun erityisesti:

1) sen kuvaus, tyyppi, määrä, laatu, toimivuus, yhteensopivuus, yhteentoimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sovittua;

2) se soveltuu siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon ostaja sitä tarvitsee ja jonka ostaja on viimeistään sopimuksentekohetkellä saattanut myyjän tietoon ja jonka myyjä on hyväksynyt;

3) sen mukana toimitetaan kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti;

4) siihen toimitetaan päivitykset sopimuksen mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tavaran tulee täyttää seuraavat yleiset vaatimukset:

1) tavaran tulee soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä tavaraa yleensä käytetään ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntösäännöt;

2) tavaran on vastattava laadultaan ja kuvaukseltaan näytettä tai mallia, jonka myyjä asetti ostajan saataville ennen sopimuksen tekemistä;

3) tavaran mukana on toimitettava sellaiset lisävarusteet, pakkaukset sekä asennus-, käyttö- ja muut ohjeet, jotka ostaja voi kohtuudella odottaa saavansa;

4) tavaran määrän, laadun, kestävyys ja muiden ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisillä tavaroilla yleensä on ja joita ostaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon tavaran luonne sekä tiedot, jotka myyjä, tuottaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

13 §

Yleinen virhesäännös

Jos tavara poikkeaa siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, siinä on virhe.

Tavaraa ei kuitenkaan katsota 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi:

1) vaikka tavaran tietty erityispiirre poikkeaa näistä vaatimuksista, jos ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt;

2) jos vika tai puute johtuu ostajan toimittamista tavaran valmistamiseen käytetyistä tarveaineista, eikä myyjä ole tiennyt eikä tämän ole pitänytään tietää tarveaineiden virheellisyydestä.

Myyjä ei myöskään vastaa 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamiseen liittyvästä virheestä, jos hän osoittaa, että:

1) hän ei ollut eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista;

2) tiedot oli oikaistu sopimuksentekohetkeen mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevala tavalla kuin millä ne oli esitetty; tai

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

3) tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kauppaan.

13 a §

Asentamisesta johtuva virhe

Tavarassa on myös virhe, jos se virheellisen asentamisen johdosta poikkeaa siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, ja tavarantoimituksen asentaminen:

1) sisältyy kauppaan koskevaan sopimukseen ja tavarantoimituksen on asentanut myyjä tai joku muu hänen lukuunsa; tai

2) on ollut ostajan vastuulla ja tämän suorittama virheellinen asennus on johtunut puutteista myyjän toimittamissa asennusohjeissa tai, jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimituksen kaupasta, myyjän taikka digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittajan toimittamissa asennusohjeissa.

13 b §

Päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimituksessa

Digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimituksen kaupassa myyjän on huolehdittava siitä, että ostajalle tiedotetaan turva- ja muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen kyseisen tavarantoimituksen säilyttämiseksi 12 §:ssä edellytetyn mukaisena, ja että ne toimitetaan ostajalle:

1) tavarantoimituksen ja digitaalisten elementtien tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun keräilytoimituksesta; tai

2) sen ajanjakson ajan, jonka myyjä on vastuussa tavarantoimituksen **virheellisyydestä** ja joka tapauksessa vähintään sen ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sopimuksen mukaan määrä toimittaa, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa.

Jos myyjä on laiminlyönyt huolehtia 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, tavarantoimituksessa on virhe.

Jos ostaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, myyjä ei vastaa kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä edellyttäen, että:

1) myyjä on ilmoittanut ostajalle päivityksen saatavuudesta ja siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on; ja

2) päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus ei johdu ostajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Digitaalisia elementtejä sisältävä tavara ei ole tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla virheellinen myöskään silloin, kun ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja ostaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

14 §

Oikeudellinen virhe

Tavarassa on myös virhe, jos sivullisella on omistus-, pantti- tai muu oikeus tavarahan (oikeudellinen virhe), eikä sopimuksesta seuraa, että ostajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvien rajoituksin.

Ostaja saa vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita.

15 §

Virheellisuuden määrävä ajankohta

Tavaran virheellisyyttä on arvioitava sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan tavaran luovutushetkellä. Myyjä vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmenisi vasta myöhemmin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jos digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa on sovittu digitaalisen sisällön tai palvelun ~~jatkuvasta~~ toimittamisesta **jatkuvasti** pidemmän ajan kuluessa, myyjä vastaa ~~joka tapauksessa~~ digitaalisen sisällön tai palvelun osalta virheestä, joka ilmenee sinä aikana, **jona myyjä on vastuussa tavaran virheellisyydestä** tai jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sopimuksen mukaan määrä toimittaa, **sen mukaan, kumpi näistä ajankohdistista on myöhäisempi**. Myyjä vastaa myös 13 b §:ssä tarkoitettuun päivitysten laiminlyönnistä johtuvasta virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona päivityksiä on 13 b §:n 1 momentin mukaan määrä toimittaa.

Virheen oletetaan olleen olemassa tavaran luovutushetkellä, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen. **Jos jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa toimitettavassa digitaalisessa sisällössä tai palvelussa ilmenee virhe sen ajanjakson aikana, jona myyjä on 2 momentin mukaan digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa digitaalisen sisällön tai palvelun osalta virheestä vastuussa, virheen oletetaan olevan myyjän vastuulla oleva virhe, jollei myyjä toisin osoita.**

Jos tavara huononee sen jälkeen, kun se on luovutettu, tavarassa katsotaan olevan virhe, jos huononeminen johtuu myyjän sopimusrikkomuksesta.

15 a §

Takuu ja sen merkitys

Jos myyjä tai joku tämän lukuun on sitoutunut vastaamaan ilman lisäkorvausta tavaran käyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista määrätyn ajan (*takuu*), tavarassa on virhe, jos tavara tänä aikana huonontuu niiden ehtojen mukaisesti, jotka on esitetty takuutodistuksessa ja takuuta koskevassa mainonnassa sopimuksen tekohetkellä tai ennen sitä. Virhevastuuta ei kuitenkaan synny, jos myyjä saattaa todennäköiseksi, että huonontuminen johtuu tapaturmasta, tavaran vääränlaisesta käsittelystä tai muusta ostajan puolella olevasta seikasta.

Jos takuun on antanut joku muu kuin myyjä aikaisemmassa myyntiportaassa, tavarassa on tällöinkin virhe 1 momentissa tarkoitettuun edellytykseen. Myyjä ei kuitenkaan vastaa aikaisemman

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

myyntiportaan antaman takuun perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa, jos myyjä osoittaa ilmoittaneensa asiasta ostajalle selkeällä tavalla ennen kaupantekoa.

Jos takuutodistuksen ehdot poikkeavat mainonnassa esitetyistä ehdoista ostajan vahingoksi, takuu sitoo mainonnassa esitettyjen ehtojen mukaisesti, ellei mainontaa ole ajoissa oikaistu samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä ehtoja on mainostettu.

Takuu ei rajoita tässä laissa säädettyä virhevastuuta.

15 b §

Takuun sisältö ja toimitus

Takuusta on laadittava selkeä ja ymmärrettävä todistus, joka on toimitettava ostajalle viimeistään tavarán luovutushetkellä henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että ostaja voi tallentaa ja toisintaa sen muuttumattomana (*takuutodistus*).

Takuutodistuksesta on käytävä ilmi seuraavat seikat:

- 1) takuun antajan nimi ja osoite;
- 2) tavara, jota takuu koskee;
- 3) takuehdot;
- 4) menettely, jota ostajan on noudatettava takuun käyttämiseksi;
- 5) selkeä ilmoitus siitä, että ostajalla on lain mukaiset oikeudet ja että takuulla ei rajoiteta näitä oikeuksia.

Ostajalla on oikeus vedota takuuseen, vaikka se ei täyttäisi tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia.

Virheen seuraamukset

16 §

Ostajan oikeudet

Jos tavarassa on myyjän vastuulla oleva virhe, ostaja saa tämän luvun säännösten mukaisesti vaatia virheen korjaamista, uutta toimitusta tai hinnanalennusta taikka purkaa kaupan sekä lisäksi vaatia vahingonkorvausta. Hän saa myös pidäytyä kauppahinnan maksamisesta.

16 a §

Virheilmoitus

Ostaja ei saa vedota tavarán virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita. Virheilmoitus voidaan kuitenkin aina tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ostaja havaitsi virheen, ja se voidaan tehdä myös elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt kaupan myyjän lukuun tai sitoutunut vastaan tavarán ominaisuuksista.

Ostaja saa 1 momentissa säädetyn estämättä vedota tavarán virheeseen, jos:

- 1) myyjä on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

2) virhe perustuu siihen, että tavara ei ominaisuuksiltaan täytä vaatimuksia, jotka sille on asetettu kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla taikka muissa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä; tai

3) virhe perustuu siihen, että tavara on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

18 §

Virheen oikaisu

Ostajalla on oikeus valintansa mukaan vaatia, että myyjä joko korjaa virheen tai toimittaa virheettömän tavaran. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä tavaran arvo, jos virhettä ei olisi, sekä se, voidaanko oikaisu suorittaa muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa.

Myyjä ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta virheen oikaisuun, jos ostaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että ostaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua myyjän puolelta.

18 a §

Menettely oikaistaessa virhe

Ostajan on asetettava korjattava tai vaihdettava tavara myyjän saataville. Jos tavara vaihdetaan, ostaja saa kuitenkin olla palauttamatta vastaanottamaansa tavaraa, kunnes uusi toimitus tapahtuu. Ostajalla ei ole velvollisuutta maksaa vaihdetun tavaran normaalista käytöstä vaihtamista edeltävältä ajalta.

Virheen oikaisu on suoritettava kohtuullisessa ajassa siitä, kun ostaja on ilmoittanut myyjälle virheestä, ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten ostaja hankki tavaran.

Myyjän on otettava vaihdettava tavara takaisin omalla kustannuksellaan. Jos korjaaminen tai vaihtaminen edellyttää, että ennen virheen ilmenemistä asennettu tavara poistetaan, myyjän tulee huolehtia myös virheellisen tavaran poistamisesta ja virheettömän tavaran asentamisesta sekä näistä aiheutuvista kustannuksista edellyttäen, että tavara on asennettu sen luonteen ja käyttötarkoituksen mukaisesti.

19 §

Hinnanalennus ja kaupan purku

Ostaja saa vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkamista, jos:

1) virheen oikaiseminen on mahdotonta tai siitä aiheutuisi 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kohtuuttomia kustannuksia;

2) myyjä ei ole oikaissut virhettä tai oikaisua ei ole suoritettu 18 a §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

3) myyjä on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei myyjä oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa;

4) tavarassa ilmenee virhe siitä huolimatta, että myyjä on yrittänyt saattaa tavaran tässä luvussa edellytetyn mukaiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ostaja saa vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkamista välittömästi, jos virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen.

Tässä pykälässä säädettyä oikeutta purkaa kauppaa ei kuitenkaan ole, jos virhe on vähäinen. Myyjällä on todistustaakka siitä, että virhe on vähäinen.

19 a §

Hinnanalennuksen suuruus

Hinnanalennuksen on oltava suhteessa yhtä suuri kuin ostajan vastaanottaman tavaran arvon aleneminen verrattuna arvoon, joka tavaralla olisi, jos se olisi tässä luvussa edellytetyn mukainen.

20 §

Vahingonkorvaus tavaran virheestä

Ostajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii tavaran virheen vuoksi. Edellä 10 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetun välillisen vahingon myyjä on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan taikka jos tavara kaupantekohetkellä poikkesi siitä, mihin myyjä on erityisesti sitoutunut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ostajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu kaupantekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin ostajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

22 §

Muun kuin myyjän vahingonkorvausvelvollisuus

Jos tavarassa on 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamiseen liittyvä virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

Jos joku muu kuin myyjä on sitoutunut oikaisemaan tavarassa olevan virheen tai muuten vastaamaan tavaran ominaisuuksista, sitoumuksen antajan velvollisuuteen korvata ostajalle sitoumuksen täyttämättä jäämisestä aiheutunut vahinko sovelletaan vastaavasti, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

22 a §

Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen

Ostajan hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (728/2003).

Ostajan velvollisuudet ja ostajan sopimusrikkomuksen seuraamukset

24 §

Maksuajankohta

Jollei toisin ole sovittu, ostajan on maksettava kauppahinta myyjän sitä vaatiessa, ei kuitenkaan ennen kuin tavara on sopimuksen mukaisesti hänen saatavillaan.

Ostajalla on oikeus ennen kauppahinnan maksamista tarkastaa tavara tavanmukaisesti tai siten kuin olosuhteisiin nähden on asianmukaista, jollei tällainen tarkastus ole yhteensopimaton sovitun luovutus- ja maksutavan kanssa.

Jos maksu suoritetaan pankin tai postin välityksellä, maksun katsotaan myyjän 26, 28 ja 28 a §:n mukaisia oikeuksia arvioitaessa tapahtuneen sinä päivänä, jona pankki tai posti on hyväksynyt ostajan asianmukaisen maksutoimeksiannon.

24 a §

Ostajan myötävaikutusvelvollisuus

Ostajan tulee:

- 1) myötävaikuttaa kauppaan sillä tavoin kuin häneltä voi kohtuudella edellyttää, jotta myyjä voi täyttää sopimuksen; sekä
- 2) noutaa tai vastaanottaa tavara.

24 b §

Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi

Jos ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti, myyjällä on oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan mainitun kohdan mukaisesti. Ostaja ei kuitenkaan ole velvollinen myötävaikuttamaan kauppaan, jos sille on olemassa este, jota hän ei voi voittaa, tai jos myötävaikutus edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna myyjälle siitä koituvaan etuun, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan.

Jos este tai epäsuhte poistuu kohtuullisessa ajassa, myyjä saa kuitenkin vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan.

Myyjä menettää oikeutensa vaatia ostajaa myötävaikuttamaan kauppaan, jos hän viivyttää kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

25 §

Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus eräissä muissa tapauksissa

Jos ostaja ei maksa kauppahintaa oikeaan aikaan, myyjällä on oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista.

Jos ostaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla tavarankäytön tilauksen ennen tavarankäytön luovutusta, myyjällä ei ole oikeutta pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista. Sen sijaan myyjällä on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 28 §:n mukaisesti.

26 §

Myyjän oikeus purkaa kauppa maksuviivästyksen vuoksi

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjä saa purkaa kaupan, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Jos myyjä on asettanut kauppahinnan maksamiselle määrätyn lisäajan, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, eikä ostaja suorita maksua lisäajan kuluessa, myyjä saa niin ikään purkaa kaupan. Asetetun lisäajan kuluessa myyjä saa purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän suorita maksua tämän ajan kuluessa.

Jos ostaja on saanut tavarankäytön hallintaansa, myyjä saa purkaa kaupan vain, jos hän on pidättänyt itselleen oikeuden siihen tai jos ostaja torjuu tavarankäytön. Myyjän oikeudesta vedota tavarankäytön takaisin ottamista koskevaan ehtoon silloin, kun ostaja on saanut luottoa, säädetään 7 luvussa.

Myyjä ei saa purkaa kauppa ostajan maksuviivästyksen vuoksi sen jälkeen, kun viivästynyt maksu on suoritettu.

27 §

Myyjän oikeus purkaa kauppa myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi

Myyjä saa purkaa kaupan, jos ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti, kun sopimusrikkomuksella on myyjälle olennainen merkitys ja ostaja käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää. Myyjä saa samoin edellytyksin purkaa kaupan, jos ostaja ei nouda tai vastaanota tavaraa oikeaan aikaan ja sopimuksesta tai olosuhteista käy ilmi, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois.

Myyjä saa niin ikään purkaa kaupan, jos ostaja ei myyjän asettamassa määrättyssä lisäajassa, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt:

1) myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti; tai

2) nouda tai vastaanota tavaraa, kun sopimuksesta tai olosuhteista ilmenee, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois.

Lisäajan kuluessa myyjä saa purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän tule täyttämään velvollisuuksiaan tämän ajan kuluessa.

Myyjä ei saa purkaa kauppa sen vuoksi, ettei ostaja ole noutanut tai vastaanottanut tavaraa, ellei hän ilmoita ostajalle purkamisesta ennen kuin tämä on täyttänyt velvollisuutensa.

Jos ostaja on myötävaikuttanut kauppaan 24 a §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla mutta on tehnyt sen liian myöhään, myyjä ei saa viivästyksen vuoksi purkaa kauppa, ellei hän ilmoita osta-

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

jalle vaatimuksestaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän sai tietää myötävaikutusvelvollisuuden täyttämisestä.

28 a §

Viivästyskorko

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjällä on, milloin kauppaa ei peruuteta tai pureta, oikeus viivästyskorkoon korkolain (633/1982) mukaisesti.

Muut säännökset tavarankaupassa

28 b §

Osittainen sopimusrikkomus

Jos vain osa toimituksesta on viivästynyt tai virheellinen, kyseistä sopimusrikkomusta koskevia säännöksiä sovelletaan tähän osaan toimitusta. Ostaja saa kuitenkin purkaa kaupan kokonaisuudessaan, jos tämän ei voida kohtuudella odottaa hyväksyvän ainoastaan sitä osaa toimituksesta, joka on tässä luvussa edellytetyn mukainen.

Jos voidaan olettaa, että myyjä katsoo täyttäneensä sopimuksen kokonaisuudessaan, vaikka kaikkea tavaraa ei ole luovutettu, sovelletaan virhettä koskevia säännöksiä.

28 c §

Kaupan purku perättäisluovutustapauksissa

Jos tavara on luovutettava vähitellen ja jokin toimituserä viivästyy tai on virheellinen, ostaja saa purkaa kaupan tämän erän osalta niiden säännösten mukaisesti, jotka muuten koskevat kaupan purkamista.

Jos viivästys tai virhe antaa aihetta olettaa, että myöhemmän toimituserän suhteen tulee tapahtumaan purkuun oikeuttava sopimusrikkomus, ostaja saa tällä perusteella kohtuullisessa ajassa purkaa kaupan tällaisen myöhemmän erän osalta.

28 d §

Purun vaikutukset

Jos kauppa puretaan, lakkaavat myyjän velvollisuus luovuttaa tavarahan hallinta sekä ostajan velvollisuus maksaa kauppahinta ja myötävaikuttaa kauppaan.

Jos ostaja käyttää oikeuttaan purkaa kauppa, ostajan on palautettava tavara myyjälle tämän kustannuksella, ja myyjän on palautettava ostajalle kauppahinta vastaanotettuaan tavarahan tai ostajan toimittaman todisteen tavaroiden takaisin lähettämisestä.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

28 e §

Tavarasta saatu hyöty

Jos kauppa puretaan, ostajan on luovutettava myyjälle tavarasta saamansa tuotto sekä maksettava kohtuullinen korvaus, jos hänellä on ollut tavarasta muuta hyötyä.

Jos myyjän on palautettava kauppahinta, hänen on maksettava sille korkolain 3 §:n 2 momentin mukaisesti korkoa siitä päivästä lukien, jona hän vastaanotti maksun.

29 §

Kauppalain soveltaminen

Tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovelletaan lisäksi, mitä kauppalain (355/1987) 8 §:ssä, 9 §:n 2 ja 3 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 61 ja 62 §:ssä, 63 §:n 2 ja 3 momentissa, 72 §:ssä, 73 §:n 1 momentissa sekä 74, 79 ja 82 §:ssä säädetään. Kaupan purkuun sovelletaan, mitä mainitun lain 66 §:ssä säädetään, ja ostajan oikeuteen korvaukseen hinnanerosta sovelletaan, mitä mainitun lain 68 ja 69 §:ssä säädetään.

Tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovelletaan myös, mitä kauppalain 75–78 §:ssä säädetään. Myyjällä ei ole mainittujen pykälien nojalla kuitenkaan oikeutta suurempaan korvaukseen kuin tämän luvun 28 §:ssä säädetään. Mitä kauppalain 76 §:n 2 momentissa säädetään, sovelletaan ainoastaan myyjän ollessa huolenpitovelvollinen.

Sen estämättä, mitä tässä pykälässä säädetään, kauppalain säännöksiä sovelletaan kuitenkin käytetyn tavarán julkiseen huutokauppaan siltä osin kuin tämän lain säännöksistä ei johdu muuta.

31 §

Aikaisemman myyntiportaán virhevastuu

Ostajalla on oikeus kohdistaa tavarán virheeseen perustuva, tämän luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavarán jälleenmyyntiä varten.

Ostajalla ei kuitenkaan ole 1 momentin mukaista oikeutta:

1) jos virhe on syntynyt kyseisestä elinkeinonharjoittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti tavarán edelleen;

2) siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen elinkeinonharjoittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa ostajan parempaan asemaan kuin tämän luvun säännökset ilman mainittua sitoumusta;

3) siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai kauppahinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen elinkeinonharjoittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella, jos näiden välisen sopimuksen mahdollisia rajoittavia ehtoja ei oteta huomioon.

Ostaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia 1 momentin nojalla, jos hän ei ilmoita virheestä elinkeinonharjoittajalle tai tämä ei saa tietoa myöhemmälle myyntiportaalalle tehdystä virheilmoituksesta 16 a §:n 1 momentissa säädetyssä ajassa ja jos ostajalla oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Ostaja saa kuitenkin vedota virheeseen, jos elinkeinonharjoittaja, johon vaatimus kohdistuu, on menetellyt törkeän huolimattomasti

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti, taikka jos kysymyksessä on 16 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe.

5 a luku

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevat sopimukset

Yleiset säännökset

1 §

Luvun soveltamisala

Tässä luvussa säädetään sopimuksista, joiden nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja:

- 1) kuluttaja maksaa tai sitoutuu maksamaan kauppahinnan; tai
- 2) kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja, paitsi jos elinkeinonharjoittaja käsittelee kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittamiseksi tässä luvussa säädetyn mukaisesti tai täyttääkseen itseään koskevat lakisääteiset vaatimukset.

Digitaalisella sisällöllä tarkoitetaan digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua dataa. *Digitaalisella palvelulla* tarkoitetaan palvelua, jonka avulla kuluttaja voi luoda, käsitellä, tallentaa tai käyttää digitaalisessa muodossa olevaa dataa tai joka mahdollistaa kuluttajan tai palvelun muiden käyttäjien lataaman tai luoman digitaalisessa muodossa olevan datan jakamisen tai muun vuorovaikutuksen sen kanssa.

Tätä lukua sovelletaan 5–9 §:ää lukuun ottamatta myös sopimukseen, joka koskee sellaisen tarvan toimittamista, jota käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä.

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sopimukseen:

- 1) joka koskee sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) tarkoitettuja viestintäpalveluja, lukuun ottamatta mainitussa laissa tarkoitettuja numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja;
- 2) joka koskee arpajaislain soveltamisalaan kuuluvaa palvelua;
- 3) joka koskee rahoituspalvelua tai -välinettä;
- 4) joka koskee vapaaseen lisenssiin tai avoimen lähdekoodin lisenssiin perustuvaa ohjelmistoa, kun kuluttaja ei maksa kauppahintaa ja elinkeinonharjoittaja käyttää kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan kyseisen ohjelmiston turvallisuuden, yhteensopivuuden tai yhteentoimivuuden parantamiseen;
- 5) jonka perusteella digitaalista sisältöä välitetään yleisölle muuten kuin signaalinsiirron välityksellä osana esitystä tai tapahtumaa;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

6) joka koskee julkisen sektorin elimen avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024 mukaisesti toimittamaa digitaalista sisältöä.

Jos osapuolten välinen sopimus koskee sekä digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista että muita hyödykkeitä, tämän luvun säännöksiä sovelletaan ainoastaan niihin sopimuksen osiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä tai palvelua. Jos kuitenkin kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, tämän luvun säännösten sijasta sopimukseen sovelletaan kokonaisuudessaan 5 luvun säännöksiä.

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu on osa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 108 a §:ssä tarkoitettua teleyrityksen toimittamaa palvelupakettia, tämän luvun 27 §:ää ei sovelleta.

3 §

Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

4 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *integroinnilla* digitaalisen sisällön tai palvelun yhdistämistä ja sisällyttämistä kuluttajan digitaalisen ympäristön tekijöihin, jotta digitaalista sisältöä tai palvelua voidaan käyttää tässä luvussa säädettyjen vaatimusten mukaisesti;

2) *digitaalisella ympäristöllä* laitteita, ohjelmistoja ja verkkoyhteyttä, joita kuluttaja käyttää päästäkseen digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttääkseen sitä;

3) *yhteensopivuudella* digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään, ilman että digitaalista sisältöä tai palvelua on tarpeen muuttaa;

4) *toimivuudella* digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä suorittaa toimintonsa käyttötarkoituksensa mukaisesti;

5) *yhteentoimivuudella* digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään.

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ja seuraamukset toimituksen viivästyessä

5 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen

Jollei toisin ole sovittu, digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettava kuluttajalle ilman aiheutonta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Elinkeinonharjoittaja on täyttänyt toimitusvelvollisuutensa, kun:

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

1) digitaalinen sisältö tai keino sen käyttämiseksi tai lataamiseksi on kuluttajan tai kuluttajan tähän tarkoitukseen valitseman järjestelmän saatavilla tai käytettävissä;

2) digitaalinen palvelu on asetettu kuluttajan tai kuluttajan tätä tarkoitusta varten valitseman järjestelmän saataville.

Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu kuluttajalle tässä pykälässä edellytetyllä tavalla.

6 §

Oikeus pidättyä maksusta

Kuluttajalla on elinkeinonharjoittajan viivästyksen perusteella oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa. Kuluttaja ei kuitenkaan saa pidättäytyä maksamasta kauppahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyksen perusteella oikeus.

7 §

Oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisen viivästyessä kuluttajalla on oikeus vaatia elinkeinonharjoittajalta sopimuksen täyttämistä. Elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan ole velvollinen täyttämään sopimusta, jos sille on olemassa este, jota hän ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna sopimuksen täyttämisen merkitykseen kuluttajalle.

Jos este tai epäsuhte lakkaa kohtuullisessa ajassa, kuluttaja saa kuitenkin vaatia, että elinkeinonharjoittaja täyttää sopimuksen.

Kuluttaja menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän viivyttelee kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

8 §

Sopimuksen purku

Kuluttaja saa purkaa sopimuksen elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi, jos hän on vaatinut elinkeinonharjoittajaa toimittamaan digitaalisen sisällön tai palvelun eikä elinkeinonharjoittaja ole toimittanut sitä ilman aiheutonta viivytystä tai osapuolten nimenomaisesti sopiman lisäajan kuluessa. Sovitun lisäajan kuluessa kuluttaja saa purkaa sopimuksen vain, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua tämän ajan kuluessa.

Kuluttaja saa kuitenkin purkaa sopimuksen elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi soppimatta lisäajan asettamisesta, jos:

1) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua;

2) osapuolet ovat yhteisymmärryksessä todenneet, että toimitus tietyinä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on kuluttajalle olennaisen tärkeä;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

3) sopimuksen tekemiseen liittyvät olosuhteet huomioon ottaen on selvää, että toimitus tiettyä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on olennainen.

Sopimuksen purkamiseen sovelletaan, mitä 24–26 §:ssä säädetään.

9 §

Vahingonkorvaus viivästyksestä

Kuluttajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi, jollei elinkeinonharjoittaja osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimuskentekohetkellä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota elinkeinonharjoittaja on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, elinkeinonharjoittaja vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudesta vain, jos myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta. Sama on voimassa, jos viivästys johtuu aiemmasta myyntiportaasta.

Kuluttajalle aiheutuvan välillisen vahingon elinkeinonharjoittaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillisenä vahinkona pidetään:

1) tulon menetystä, joka kuluttajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;

2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta; ja

3) digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa haittaa, joka on olennainen.

Jos 3 momentissa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä välillisenä vahinkona.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii viivästyksen vuoksi vahinkoa.

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet ja virhe

10 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet

Elinkeinonharjoittajan kuluttajalle toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun tulee olla sopimuksen mukainen. Se on sopimuksen mukainen, kun erityisesti:

1) sen kuvaus, määrä, laatu, toimivuus, yhteensopivuus, yhteentoimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sovittua;

2) se soveltuu siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon kuluttaja sitä tarvitsee ja jonka kuluttaja on viimeistään sopimuskentekohetkellä saattanut elinkeinonharjoittajan tietoon ja jonka elinkeinonharjoittaja on hyväksynyt;

3) sen mukana toimitetaan kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti;

4) asiakastukea tarjotaan sopimuksen mukaisesti;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

5) digitaalista sisältöä tai palvelua päivitetään sopimuksen mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, digitaalisen sisällön tai palvelun tulee täyttää seuraavat yleiset vaatimukset:

1) digitaalisen sisällön tai palvelun tulee soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntönsäännöt;

2) digitaalisen sisällön tai palvelun määrän, laadun, toimivuuden, yhteensopivuuden, saatavuuden, jatkuvuuden sekä turvallisuutta koskevaan toimintaan liittyvien ja muiden ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisellä digitaalisella sisällöllä tai palvelulla yleensä on ja joita kuluttaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne sekä tiedot, jotka elinkeinonharjoittaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt digitaalista sisältöä tai palvelua markkinoitaessa tai muuten ennen sopimuksen tekemistä;

3) digitaalisen sisällön tai palvelun mukana on toimitettava tarvittavat lisävarusteet ja ohjeet, jotka kuluttaja voi kohtuudella odottaa saavansa;

4) digitaalisen sisällön tai palvelun on vastattava koeversioita tai ennakkoesittelyjä, jotka elinkeinonharjoittaja asetti kuluttajan saataville ennen sopimuksen tekemistä.

Jollei toisin ole sovittu, digitaalisen sisällön tai palvelun on myös oltava viimeisimmän sopimuksetekohetkellä saatavilla olevan version mukainen.

11 §

Yleinen virhesäännös

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu poikkeaa siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, siinä on virhe.

Digitaalista sisältöä tai palvelua ei kuitenkaan pidetä 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaisena, vaikka digitaalisen sisällön tai palvelun tietty erityispiirre poikkeaa näistä vaatimuksista, jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

Elinkeinonharjoittaja ei vastaa myöskään 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamiseen liittyvästä virheestä, jos hän osoittaa, että:

1) hän ei ollut eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista;

2) tiedot oli oikaistu sopimuksetekohetkeen mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevala tavalla kuin millä ne oli esitetty; tai

3) tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kuluttajan päätökseen tehdä sopimus.

12 §

Digitaalista sisältöä tai palvelua koskevien päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe

Elinkeinonharjoittajan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle tiedotetaan turva- ja muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi 10 §:ssä edellytetyn mukaisena, ja että ne toimitetaan kuluttajalle:

1) digitaalisen sisällön tai palvelun tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun keratoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista;

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

2) sen ajanjakson ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua toimitetaan kuluttajalle sopimuksen perusteella, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa.

Jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt huolehtia 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe.

Jos kuluttaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, elinkeinonharjoittaja ei vastaa yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä edellyttäen, että:

1) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut kuluttajalle päivityksen saatavuudesta ja siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on; ja

2) päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus ei johdu kuluttajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Digitaalinen sisältö tai palvelu ei kuitenkaan ole tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla virheellinen, jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja kuluttaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

13 §

Integroinnista johtuva virhe

Digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe myös, jos se virheellisen integroinnin johdosta poikkeaa siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, ja:

1) digitaalisen sisällön tai palvelun integrointi oli elinkeinonharjoittajan vastuulla; tai

2) digitaalisen sisällön tai palvelun integrointi on ollut kuluttajan vastuulla ja virheellinen integrointi johtui elinkeinonharjoittajan toimittamista puutteellisista integrointiohjeista.

14 §

Oikeudellinen virhe

Digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe niin ikään silloin, jos sivullisella on omistus-, pantti- tai muu oikeus digitaalisen sisällön siirtovälineenä käytettävään tavaraan (*oikeudellinen virhe*), eikä sopimuksesta seuraa, että kuluttajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvien rajoitusten.

Kuluttaja voi vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita.

15 §

Virheellisyyden määräävä ajankohta

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, elinkeinonharjoittaja vastaa virheestä, joka digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on ollut digitaalisen sisällön tai palvelun toimitusajankohtana, vaikka virhe ilmeni vasta myöhemmin.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, elinkeinonharjoittaja vastaa virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on sopimuksen mukaan määrä toimittaa.

Elinkeinonharjoittaja vastaa myös 12 §:ssä tarkoitettua päivitysten laiminlyönnistä johtuvasta virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona päivityksiä on 12 §:n 1 momentin mukaan määrä toimittaa.

16 §

Virheolettama

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, virheen oletetaan olleen olemassa toimitusajankohtana, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei elinkeinonharjoittaja toisin osoita. Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa ja virhe ilmenee kyseisenä ajanjaksona, virheen oletetaan olevan elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe, jollei elinkeinonharjoittaja toisin osoita.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos elinkeinonharjoittaja osoittaa, että kuluttajan digitaalinen ympäristö ei ole yhteensopiva digitaalisen sisällön tai palvelun teknisten vaatimusten kanssa, ja tällaisista vaatimuksista on ilmoitettu kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä.

Kuluttajan on toimittava elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä siinä määrin kuin se on kohtuullista ja tarpeen sen selvittämiseksi, johtuuko digitaalisen sisällön tai palvelun vika vai puute kuluttajan digitaalisesta ympäristöstä. Jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut kuluttajalle yhteistyövaatimuksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, mutta kuluttaja ei osallistu yhteistyöhön, myöskään tällöin ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään.

Virheen seuraamukset

17 §

Kuluttajan oikeudet virhetilanteessa

Jos digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe, kuluttaja saa tämän luvun säännösten mukaisesti vaatia virheen oikaisemista tai hinnanalennusta taikka purkaa sopimuksen sekä lisäksi vaatia vahingonkorvausta. Hän saa myös pidättyä kauppahinnan maksamisesta.

Kuluttajan oikeus vedota tässä luvussa säädettyihin oikeussuojakeinoihin suhteessa elinkeinonharjoittajaan ei vaikuta elinkeinonharjoittajan oikeuteen vaatia hyvitystä virheestä vastuussa olevalta taholta liiketoimintaketjun aikaisemmassa vaiheessa.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

18 §

Oikeus pidättyä maksusta

Kuluttajalla on virheen perusteella oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa. Kuluttaja ei kuitenkaan saa pidättää kauppahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

19 §

Virheen oikaisu

Kuluttajalla on oikeus vaatia virheen oikaisemista. Oikaisu tulee suorittaa kohtuullisessa ajassa ja siten, ettei siitä aiheudu kuluttajalle kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne ja se tarkoitus, jota varten kuluttaja hankki digitaalisen sisällön tai palvelun.

Elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä digitaalisen sisällön tai palvelun arvo, jos virhettä ei olisi.

20 §

Hinnanalennus ja sopimuksen purku

Kuluttaja saa vaatia hinnanalennusta edellyttäen, että digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, tai purkaa sopimuksen, jos:

- 1) virheen oikaiseminen ei tule kysymykseen 19 §:n 2 momentissa tarkoitetuista syistä;
- 2) elinkeinonharjoittaja ei ole oikaissut virhettä 19 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla;
- 3) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei elinkeinonharjoittaja oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta kuluttajalle merkittävää haittaa;
- 4) digitaalisessa sisällössä tai palvelussa ilmenee virhe siitä huolimatta, että elinkeinonharjoittaja on yrittänyt saattaa digitaalisen sisällön tai palvelun tässä luvussa edellytetyn mukaiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kuluttaja saa vaatia hinnanalennusta edellyttäen, että digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, tai sopimuksen purkamista välittömästi, jos virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen.

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, oikeutta purkaa sopimus ei kuitenkaan ole, jos virhe on vähäinen. Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että virhe on vähäinen.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

21 §

Hinnanalennuksen määräytyminen

Hinnanalennuksen tulee olla oikeassa suhteessa kuluttajalle toimitetun digitaalisen sisällön tai palvelun arvon alenemiseen, kun sitä verrataan arvoon, joka digitaalisella sisällöllä tai palvelulla olisi, jos se olisi tässä luvussa edellytetyn mukainen.

Jos kyse on digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta, joka toimitetaan pidemmän ajan kuluessa, oikeus hinnanalennukseen koskee sitä ajanjaksoa, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelu on ollut virheellinen.

22 §

Vahingonkorvaus virheestä

Kuluttajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii digitaalisen sisällön tai palvelun virheen vuoksi. Korvausvelvollisuus käsittää virheestä kuluttajalle aiheutuneen henkilö-, esine- ja varallisuusvahingon. Edellä 9 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetun välillisen vahingon elinkeinonharjoittaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan taikka jos digitaalinen sisältö tai palvelu sopimuksen tekohetkellä tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, kyseisellä ajanjaksolla poikkesi siitä, mihin elinkeinonharjoittaja on erityisesti sitoutunut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kuluttajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu sopimuksetekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

23 §

Vahinko muulle omaisuudelle

Jos digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä aiheutuu vahinkoa muulle omaisuudelle, elinkeinonharjoittajan korvausvelvollisuuteen sovelletaan 22 §:n säännöksiä vain, jos vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välitön käyttöyhteys digitaaliseen sisältöön tai palveluun.

Jos elinkeinonharjoittaja suorittaa korvausta 1 momentin nojalla, korvauksensaajan mahdollinen oikeus vaatia vahingosta korvausta tuotevastuulain nojalla siirtyy vastaavalta osin elinkeinonharjoittajalle. Mitä tuotevastuulain 10 §:ssä säädetään, sovelletaan myös elinkeinonharjoittajan oikeuteen saada korvausta.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

Sopimuksen purkamisen vaikutukset

24 §

Sopimuksen purkamisen vaikutukset maksusuorituksiin

Jos sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajalla on velvollisuus palauttaa kuluttajalle kaikki sopimuksen mukaisesti maksetut suoritukset. Jos sopimus koskee digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista kauppahintaa vastaan pidemmän ajan kuluessa ja digitaalinen sisältö tai palvelu on ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen jonkin ajanjakson ajan ennen sopimuksen purkamista, elinkeinonharjoittajalla on kuitenkin velvollisuus palauttaa kuluttajalle tämän maksamasta hinnasta vain se osa, joka vastaa ajanjaksoa, jona digitaalinen sisältö tai palvelu ei ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen, sekä se osa, jonka kuluttaja on maksanut etukäteen ajasta, jonka sopimus olisi ollut voimassa, jollei sitä olisi purettu.

Kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa digitaalisen sisällön tai palvelun käytöstä siltä sopimuksen purkamista edeltävältä ajanjaksolta, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelu ei ole ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen.

25 §

Sopimuksen purkamisen vaikutukset digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöön

Jos sopimus puretaan, kuluttajan tulee pidättäytyä käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua ja saattamasta sitä kolmansien osapuolten saataville. Jos digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä, kuluttajan on elinkeinonharjoittajan pyynnöstä lisäksi palautettava kyseinen väline elinkeinonharjoittajalle tämän kustannuksella ilman aiheetonta viivytystä. Elinkeinonharjoittajan on tehtävä tällainen pyyntö 14 päivän kuluessa siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut elinkeinonharjoittajalle päätöksestään purkaa sopimus.

Purettaessa sopimus elinkeinonharjoittajalla on oikeus estää kuluttajan pääsy digitaaliseen sisältöön tai palveluun, sulkea tämän käyttäjätili tai muulla tavoin estää kuluttajaa käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua, jollei 4 momentissa säädetystä muuta johdu.

Elinkeinonharjoittajan on pidättäydyttävä käyttämästä sellaista sisältöä, jonka kuluttaja on luonut tai luovuttanut elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käyttäessään, paitsi jos:

- 1) kyseinen sisältö ei ole käyttökelpoista muutoin kuin elinkeinonharjoittajan toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun yhteydessä;
- 2) kyseinen sisältö liittyy yksinomaan kuluttajan toimintaan elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käytettäessä;
- 3) elinkeinonharjoittaja on yhdistänyt tällaisen sisällön muihin tietoihin, joista sitä ei voi erottaa tai sen erottaminen aiheuttaisi kohtuutonta vaivaa; tai
- 4) kuluttaja on luonut sisällön yhdessä muiden kuluttajien kanssa, ja muut kuluttajat voivat edelleen käyttää kyseistä sisältöä.

Muissa kuin 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa elinkeinonharjoittajan on kuluttajan pyynnöstä annettava kuluttajan saataville kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua. Tämä on

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

tehtävä maksutta kohtuullisessa ajassa ja yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa tallennusmuodossa.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään, ei koske henkilötietoja. Henkilötietojen käytöstä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

Muut säännökset

26 §

Maksujen palauttaminen

Elinkeinonharjoittajan on tehtävä tässä luvussa säädetty maksujen palautukset maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut elinkeinonharjoittajalle vaativansa hinnanalennusta tai sopimuksen purkua. Jos digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä, elinkeinonharjoittaja saa kuitenkin pidättäytyä maksujen palauttamisesta tehtyään 25 §:n 1 momentissa tarkoitetun pyynnön, kunnes hän on saanut siirtovälineen takaisin.

Elinkeinonharjoittajan on palautettava saamansa maksut sillä maksutavalla, jota kuluttaja käytti alkuperäisessä liiketoimessa, ellei kuluttaja ole nimenomaisesti suostunut muuhun järjestykseen. Maksujen palauttamisesta ei saa aiheutua kuluttajalle kustannuksia.

27 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen

Kun kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, elinkeinonharjoittajalla on oikeus muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua muutoin kuin siltä osin, kuin se on välttämätöntä digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi virheettömänä, jos:

- 1) sopimuksessa on sovittu elinkeinonharjoittajan oikeudesta yksipuolisesti muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua sopimuksessa yksilöidystä perustellusta syystä;
- 2) muutoksesta ei aiheudu kuluttajalle lisäkustannuksia; ja
- 3) kuluttajalle ilmoitetaan muutoksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla.

Jos 1 momentissa tarkoitettu muutos vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, kuluttajalle on toimitettava hyvissä ajoin pysyvällä tavalla tieto muutoksen ominaisuuksista ja ajankohdasta sekä 3 momentin mukaisesta oikeudesta purkaa sopimus tai mahdollisuudesta säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana. Tieto on toimitettu pysyvällä tavalla, jos se on toimitettu henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa tiedot muuttumattomina.

Jos digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, kuluttajalla on oikeus purkaa sopimus maksutta 30 päivän kuluessa muutosta koskevan tiedon vastaanottamisesta tai siitä, kun elinkeinonharjoittaja on muuttanut digitaalista sisältöä tai palvelua, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on myöhäisempi. Oikeutta purkaa sopimus ei kuitenkaan ole, jos muutoksen kielteinen vaikutus on vähäinen. Oikeutta purkaa sopimus ei ole myöskään silloin, kun elinkeinonhar-

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

joittaja on antanut kuluttajalle ilman lisämaksua mahdollisuuden säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana ja digitaalinen sisältö tai palvelu säilyy tässä luvussa edellytetyn mukaisena.

Jos kuluttaja purkaa sopimuksen 3 momentin perusteella, purkamiseen sovelletaan, mitä 24–26 §:ssä säädetään.

28 §

Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

Kuluttajan on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahinkonsa rajoittamiseksi. Jos hän laiminlyö tämän, hän saa itse kärsiä vastaavan osan vahingosta.

Sopimusrikkomuksen perusteella suoritettavaa vahingonkorvausta voidaan sovittella, jos se on kohtuuton ottaen huomioon sopimusrikkomuksen syy, kuluttajan mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, digitaalisen sisällön tai palvelun hinta, vahingon aiheuttajan mahdollisuudet ennakoida ja ehkäistä vahingon syntyminen sekä muut seikat.

29 §

Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen

Kuluttajan hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa.

10 luku

Aikaosuudet ja pitkäkestoiset lomatuotteet

15 §

Tavarankauppaa koskevien säännösten soveltaminen

Mitä 5 luvussa säädetään tavarankaupasta, koskee soveltuvin osin myös aikaosuutta koskevaa sopimusta.

Valiokunnan mietintö TaVM 34/2021 vp

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Kulutushyödykkeen välittäjän vastuu

Elinkeinonharjoittaja, joka välittää kulutushyödykettä koskevan sopimuksen hyödykkeen tarjoajan lukuun, vastaa hyödykkeen hankkivalle kuluttajalle sopimuksen täyttämistä 5, 5 a ja 8 luvun mukaisesti. Tällaista vastuuta ei kuitenkaan synny, jos välittäjä toimii toisen elinkeinonharjoittajan lukuun ja kuluttaja on sopimusta tehtäessä selvillä tästä sekä tämän seikan vaikutuksesta hänen oikeuksiinsa.

Välittäjän vastuu ei rajoita kuluttajan oikeuksia suhteessa toiseen sopijapuoleen.

Kiinteistönvälittäjän vastuusta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen ja sitoumukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 19.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok

varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk

jäsen Atte Harjanne vihr

jäsen Hannu Hoskonen kesk

jäsen Eeva Kalli kesk

jäsen Pia Kauma kok

jäsen Riitta Mäkinen sd

jäsen Matias Mäkynen sd

jäsen Sakari Puisto ps

jäsen Janne Sankelo kok

jäsen Veikko Vallin ps

jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller